Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

36 708 Toeslagen

Nr. 107 **BRIEF VAN DE STAATSSECRETARISSEN VAN FINANCIËN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 juli 2026

Op 17 maart 2026 heeft de Belangenvereniging Gedupeerde Ondernemers Toeslagen/FSV/MKB (hierna Belangenvereniging GOT) een petitie aan uw Kamer aangeboden met de titel «Oók ondernemers zijn ten onrechte als fraudeur gezien». In deze petitie wijzen de initiatiefnemers op een aantal problemen die zij zouden hebben als ondernemer, als gevolg van de werkwijze van de Belastingdienst of de Dienst Toeslagen of als gevolg van de wijze waarop het herstel is georganiseerd. In de commissiedebatten over de Belastingdienst (Kamerstuk 31 066, nr. 1536) en de Hersteloperatie toeslagen (Kamerstuk 36 708, nr. 102) (beide op 19 maart 2026), hebben wij toegezegd met de initiatiefnemers in gesprek te gaan en uw Kamer te informeren over de uitkomsten.[1] Met deze brief informeren wij u over de opvolging van deze toezegging.

Achtergrond

In het verleden heeft de overheid fouten gemaakt bij de fraudebestrijding rondom belastingen en toeslagen. De Belastingdienst is op een onjuiste manier omgesprongen met gegevens van burgers in datasystemen, zoals de Fraudesignaleringsvoorziening (FSV) en Risico Analyse Model (RAM). Er zijn ook vragen gerezen over de werkwijze van de Belastingdienst/Toeslagen.[2] Ook is bij een groep burgers sprake geweest van institutioneel vooringenomen handelen rondom hun kinderopvangtoeslag en was het stelsel zoals dat werd toegepast veel te hard. Een grote groep burgers is hierdoor gedupeerd. Sommige van deze gedupeerden zijn of waren ondernemer.

Het kabinet heeft deze fouten en misstanden erkend, en erkent ook dat er onder de gedupeerden een groep ondernemers is. Zij kunnen last hebben gehad als ondernemer van het onjuiste handelen van de overheid, en daar

[1] Kamerstukken II 2025/26, TZ202603-169

[2] Open overheid Eindrapport onderzoeksvraag deel 1b en 2 inzake Onderzoek Werkwijze CAF | rijksoverheid.nl

kst-36708-107
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

(ingrijpende) gevolgen van hebben ondervonden. Dat had niet mogen gebeuren.

Herstel voor ondernemers

Om recht te doen aan het verleden is een aantal herstelacties bij de overheid georganiseerd rondom de problemen die speelden bij de Belastingdienst en de Dienst Toeslagen. Deze herstelmaatregelen zijn ook gericht op ondernemers, en kennen op een aantal onderdelen een specifieke op ondernemers gerichte behandeling. Deze herstelacties bestaan naast de gebruikelijke rechtsmiddelen die aangewend kunnen worden tegen een belastingaanslag of een besluit van de Dienst Toeslagen of – als die bestuursrechtelijke rechtsmiddelen niet openstaan – de mogelijkheid om schadevergoeding te vragen aan de civiele rechter. Daarnaast kunnen ondernemers uit kinderopvangbranche, die schade hebben geleden vanwege de toeslagenaffaire, zich wenden tot de Staat met een civielrechtelijke aansprakelijkstelling. Dit is de gebruikelijke (juridische) route.
De Kamer is hierover geïnformeerd in het tweeminutendebat van 1 oktober 2025 op vragen van het lid Ergin.
Voor gedupeerde toeslagenouders, ook die met een onderneming, is sinds 2020 de hersteloperatie toeslagen actief met compensatieregelingen, schuldenaanpak en brede ondersteuning. Hierbij is specifieke aandacht voor ouders met zakelijke schulden of ondernemersgerelateerde aanvullende schade. Het lid Van Eijk heeft in het commissiedebat van 19 maart 2026 gevraagd naar de aantallen ondernemers die in de hersteloperatie in het traject zitten. Hiervan zijn echter geen cijfers beschikbaar. Gedupeerde ouders met zakelijke schulden kunnen zich melden, en sommige ouders claimen ondernemersschade in de aanvullende schaderoutes. Maar daarmee staat het aantal niet vast, sommige ouders melden immers geen zakelijke schulden of ondernemersschade.

In het fiscale domein is ten aanzien van burgers, en dus ook ondernemers, met een onterechte FSV-registratie bepaald of en zo ja in welke mate zij hier negatieve gevolgen van hebben ondervonden. Voor degenen die dit betreft is van 2021 tot en met 2025 herstelbeleid uitgevoerd. Met betrekking tot RAM geldt geen schaderegeling of herstelbeleid.

Gesprek met Belangenvereniging GOT

Op donderdag 7 mei 2026 vond een gesprek plaats tussen een diverse afvaardiging van de initiatiefnemers van bovengenoemde petitie en ons als Staatssecretarissen van Financiën en van Herstel Toeslagen. Hierbij was ook de Belangenbehartiger voor Belastingplichtigen en Toeslaggerechtigden (BBT) aanwezig. In dit gesprek hebben de initiatiefnemers van de petitie een toelichting gegeven op een aantal problemen die zij ervaren.

Volgens de Belangenvereniging GOT is bij een aantal ondernemers sprake van een variatie en soms combinatie van problemen. Soms gaat dat over de afbakening van de doelgroepen van herstelregelingen die reeds in uitvoering zijn en geeft de Belangenvereniging GOT aan dat gedupeerden buiten de boot zijn gevallen. Tegelijkertijd uiten de ondernemers ook zorgen over de bestaande regelingen en de manier waarop die worden uitgevoerd. In een aantal gevallen is er sprake van overlap van problematiek binnen bepaalde dossiers.

Wij hebben de BBT als onafhankelijke partij bereid gevonden om de problemen die de Belangenvereniging GOT ervaart samen met de betrokken ondernemers in kaart te brengen en te analyseren. Daarvoor zijn wij de BBT zeer erkentelijk. Om geen onjuiste verwachtingen te wekken, schetsen wij het proces en de voorwaarden zoals wij het nu voor ons zien op hoofdlijnen.

De BBT zal beginnen om zich te verdiepen in de situatie van 15 ondernemers. Voor een goede analyse en het vormen van een oordeel is nodig dat aan de BBT stukken worden verstrekt die de BBT kan delen met deze 15 ondernemers. Wij hebben daarvoor de maximale medewerking van de Belastingdienst en de Dienst Toeslagen toegezegd. Tegelijkertijd zijn wij ons ervan bewust dat de informatiehuishouding van de Belastingdienst en de Dienst Toeslagen geen dossiers per belanghebbende kent. Om stukken te kunnen (laten) verstrekken, is daarom noodzakelijk dat de BBT samen met de ondernemers vooraf concreet en gemotiveerd de benodigde stukken afbakent. De Belastingdienst en de Dienst Toeslagen zullen deze stukken vervolgens identificeren in de (eigen) systemen. Daarbij is niet bij voorbaat uit te sluiten dat stukken met name over oudere jaren inmiddels conform de geldende regels zijn gearchiveerd. Naar verwachting vergt het samenstellen van de dossiers een aanzienlijke inspanning, waarmee ook de nodige tijd gemoeid zal zijn.

Wij zijn ons verder ervan bewust dat op een deel van de stukken de (fiscale) geheimhoudingsplicht rust. Gegeven het maatschappelijke belang van het inzichtelijk maken van mogelijke problematiek voor ondernemers, het bijzondere en incidentele karakter van de opdracht en het belang dat wij eraan hechten dat de BBT die opdracht goed kan vervullen, zal in de gevallen dat dat nodig is, een ontheffing van de fiscale geheimhouding worden verleend. Dit geldt dan alleen voor de 15 casussen die de BBT onderzoekt en voor zover dit nodig is om samen met de ondernemers het gewenste inzicht te verkrijgen in mogelijke structurelere problematiek of hiaten in de herstelregelingen. Ook voor de ontheffing is een afbakening van de stukken noodzakelijk. Stukken waarvoor in een gerechtelijke procedure een beroep op geheimhouding zou worden gedaan, zoals stukken over derden, worden niet met de ondernemers gedeeld.

Zoals hierboven toegelicht, voorziet de hersteloperatie toeslagen in regelingen waar ouders met een onderneming een beroep kunnen doen. Maar als er uit de 15 casussen die de BBT onderzoekt bepaalde trends naar voren komen die laten zien dat ondernemers tegen structurele problemen aanlopen, of dat de hersteloperaties blinde vlekken hebben (gehad), gaan wij daar uiteraard het vervolggesprek over aan, om te kijken wat een passende oplossing kan zijn. Daarbij zal dan ook moeten worden bezien of in wet- of regelgeving een structurele grondslag geregeld moet worden om ook met andere ondernemers informatie te kunnen delen.

De Staatssecretaris van Financiën,
E. Eerenberg

De Staatssecretaris van Financiën,
S.T.P.H. Palmen